

▶ AZ EU ÚJ ADRIAI- ÉS JÓN-TENGERI RÉGIÓRA VONATKOZÓ STRATÉGIÁJA – EUSAIR

Az Európai Bizottság kidolgozta az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó új makroregionális stratégiát, amelynek célja a térség gazdasági-társadalmi fejlődésének ösztönzése. A stratégiának egyúttal a nyugat-balkáni országok uniós integrációját is elő kell mozdítania.

Az Európai Bizottság 2014 júniusában fogadta el a stratégiát, és miután az Európai Tanács is jóváhagyja, rendelkezésre fogják bocsátani az ahhoz szükséges kormányzati struktúrákat, hogy a végrehajtása még az év vége előtt elkezdődjön. A technikai és operatív feladatokat a jövőben megvalósuló adriai- és jón-tengeri transznacionális INTERREG program fogja támogatni.

Nyolc ország – 70 millió polgár

Az adriai- és jón-tengeri medence a több mint 70 millió polgárnak otthont adó régió jelentős részét képezi. Az adriai- és jón-tengeri tengerhajózási kezdeményezésre épülő stratégia jelenleg nyolc országra terjed ki: négy tagállamra (Horvátország, Görögország, Olaszország és Szlovénia), valamint négy nem uniós országra (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró és Szerbia).

A stratégia az országok közötti, az adriai- és jón-tengeri térségre irányuló tengerügyi stratégia, valamint az INTERREG programok során kiépített kiterjedt együttműködésen alapul.

AZ EUSAIR 4 ALAPPILLÉRE

1 A kék növekedés három témakörre koncentrál: a kék technológiákra, a halászatra és akvakultúrára; a tengerpolitikára, valamint a tengerészeti irányításra és szolgáltatásokra. Ezenkívül a part menti területek számára jövedelmező, fenntartható és felelősséggel végezhető tengerügyi gyakorlatokat is ösztönözni fog.

2 A régió összeköttetése pillér a közlekedési és energiaügyi összeköttetésekre fókuszál. Megvalósítását a tengeri biztonság és védelem megerősítésével, valamint egymással összefüggő kikötői rendszerek kifejlesztésével; az érintett területek és a hátszágok közötti megbízható közlekedési hálózatok és intermodális összeköttetések létrehozásával; valamint megfelelően összekapcsolt és jól működő belső energiapiac révén igyekeznek elősegíteni.

3 A környezetvédelemmel foglalkozó pillér ösztönzi a regionális szintű együttműködést, hogy javuljon a tenger és a part menti környezet ökológiája; lassuljon a biológiai sokféleség csökkenése és az ökoszisztéma-szolgáltatások romlása; valamint javuljon a hulladékkezelési helyzet azáltal, hogy kevesebb hulladék és tápanyag kerül a tengerekbe és a folyókba. E célok elérése érdekében három fontos teendőt kell elvégezni: helyre kell állítani a tengeri környezet állapotát; csökkenteni kell a tengerek szennyezésének mértékét; és javítani kell a transznacionális területi szokásokat és a biológiai sokféleséget.

4 A fenntartható turizmus pillér jobb minőségű turisztikai termékek és új szolgáltatások révén javítani fogja a régió potenciálját. A stratégia célja a makroregionális turizmus diverzifikálása, valamint a szezonális turizmus problémáinak kezelése. A stratégia szintén hozzá fog járulni a fenntartható és felelősségteljesen irányított turizmus megvalósításához.

Harmadik makroregionális stratégia

Az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia (EUSAIR) a balti-tengeri és a Duna menti régiók meglévő makroregionális stratégiái során bevált tapasztalatokra épül. Ezek a stratégiák kivételes együttműködésnek készítették elő az utat. Az együttműködés alapja az az elképzelés, hogy bizonyos régiók – legyen szó akár környezetvédelmi, gazdasági, területi vagy biztonsági kérdésekről – a leghatékonyabban közösen tudnak megbirkózni a közös kihívásokkal és lehetőségekkel.

Miért éppen az EUSAIR?

A régiónak számos **kihívással** kell megbirkóznia, többek között a következőkkel: jelentős szocioökonomiai egyenlőtlenségek; a kutatások és vállalkozások közös hálózatainak hiánya; a közlekedési összeköttetések hiánya; az elektromos hálózati kapcsolódási pontok elégtelensége; a nem fenntartható tengerpolitika; a környezeti veszélyek; valamint a hiányos adminisztratív kapacitás.

ELŐRETEKINTÉS AZ EU ALPOK RÉGIÓRA VONATKOZÓ STRATÉGIÁJA

2013 decemberében az Európai Tanács felkérte a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy 2015 júniusáig dolgozzák ki az EU Alpok régióra vonatkozó stratégiáját (EUSALP). A stratégia öt tagállamot, Ausztriát, Franciaországot, Németországot, Olaszországot és Szlovéniát, valamint két nem uniós országot, Liechtensteint és Svájcot érinti, azaz mintegy 48 régióra terjed ki.

Az Alpok régióinak és 70 millió lakosának több olyan nagyobb kihívással kell szembenéznie, amelyek leküzdéséhez a régiók és országok együttműködésére van szükség. A stratégia három intézkedésre fog épülni:

- ▶ Az Alpok régió versenyképességének, prosperitásának és kohéziójának javítása.
- ▶ Az elszigeteltség csökkentése, valamint kapcsolatépítési lehetőségek biztosítása az Alpok régió összes lakosának.
- ▶ Környezetvédelmi szempontból fenntarthatóbb és vonzóbb régió megteremtése.

2014. október 15-ig várják az érdekeltek véleményét a jelenleg is zajló átfogó nyilvános konzultáció részeként. A konzultációs folyamat lezárásaként 2014 decemberében konferenciát fognak tartani az érdekelt felek részvételével. A Bizottság a javasolt közleményt és cselekvési tervet 2015 júniusáig fogja ismertetni.

Van azonban néhány ígéretes **lehetőség**, amelyekre lehet építeni. Ilyen például a „kék gazdaság”, valamint a szárazföld és a tengerek közötti összeköttetés javításának lehetősége, hogy nőjön a hátszágok gazdaságának versenyképessége. A régió közismert kiemelkedő természeti szépségeiről és gazdag kulturális, történelmi és régészeti örökségéről, amely a fenntartható, felelősséggel működő, diverzifikált turizmus alapja lehet.

Ugyanakkor az érintett országoknak és régióknak **hatékonyabban kell együttműködniük** annak érdekében, hogy ezeket a közös kihívásokat kezelni tudják, és jobban éljenek a lehetőségekkel. Az Európai Unió részvétele lehetővé teszi, hogy a több ágazatra kiterjedő megközelítés egységes legyen a különböző uniós politikákkal. Kiemeli a régióban aktuálisan zajló politikák és programok közötti lehetséges kiegészítő jelleget és szinergiákat. Egyúttal segíti a stratégiai célok teljesítését támogató alapok és programok összehangolását és mobilizálását.

A munkahelyteremtés és növekedés prioritásai

Az említett ágazatok fontos szerepet játszhatnak a munkahelyteremtésben és a gazdasági növekedés fellendítésében a régióban. A törekvések összpontosítása érdekében az EUSAIR cselekvési terv csak néhány, négy pillér köré szerveződő stratégiai prioritásra koncentrál (lásd a 34. oldalon lévő keretes írást).

A stratégia több horizontális elvet is megfogalmaz: ilyen például a kapacitásbővítés és a tájékoztatás; a kutatás, az innováció és a kkv-k; az éghajlatváltozás mérséklése és a hozzá való alkalmazkodás; valamint a katasztrófákkal kapcsolatban felmerülő kockázatok kezelésének elve.

Habár az EUSAIR nem jár kiegészítő uniós finanszírozással, a források hatékonyabb felhasználása érdekében összefogja a meglévő uniós és nemzeti finanszírozási eszközöket. Elsősorban az európai strukturális és befektetési alapok, valamint az előcsatlakozási támogatási eszköz a többféle típusú eszköz és technikai lehetőség mellett jelentős mértékű pénzügyi erőforrásokat is biztosítani fog a 2014 és 2020 közötti időszak során.

További, az EUSAIR intézkedéseit lehetőség szerint támogatni hivatott uniós alap és program lehet például az Európai Tengerügyi és Halászati Alap, az európai összekapcsolódási eszköz, a LIFE, a COSME és a Horizont 2020.

További támogatások elsősorban a nyugat-balkáni beruházási keretből, az Európai Beruházási Bank Csoporttól és más nemzetközi pénzügyintézetektől várhatók. Az említett alapoktól és eszközöktől jelentős eredményekre számíthatnak, és azt várják tőlük, hogy további, magánberuházók által nyújtott forrásokat is vonzzanak a térségbe.

▶ CÉL EGY VIRÁGZÓ ÉS INTEGRÁLT ADRIAI- ÉS JÓN-TENGERI RÉGIÓ MEGTEREMTÉSE:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/pdf/brochure.pdf

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/index_en.cfm